

FIȘA DISCIPLINEI

Studiul Noului Testament I

anul universitar 2025 – 2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie ortodoxă Artă Sacră
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Studiul Noului Testament, Noțiuni Introductive				Codul disciplinei	OLR2230
2.2. Titularul activităților de curs				Lect. Univ. Dr. Neacșu Ovidiu Mihai			
2.3. Titularul activităților de seminar				Lect. Univ. Dr. Neacșu Ovidiu Mihai			
2.4. Anul de studiu	1	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					3
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					13
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					11
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					2
3.5.6. Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					33
3.8. Total ore pe semestru					75
3.9. Numărul de credite					3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul (disciplina este introductiva si nu necesita promovarea anterioara a altor discipline)
4.2. de competențe	•Capacitatea de a înțelege și interpreta texte specifice științelor umaniste, dobândită în ciclul liceal sau universitar anterior; • Abilități fundamentale de comunicare orală și scrisă în limba română; • Disponibilitatea de a se familiariza cu conceptele și terminologia de bază din domeniul teologic și biblic; • Deschiderea către studiul critic și analitic al textelor religioase, indiferent de nivelul anterior de formare

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală dotată cu tablă, ecran de proiectie, videoproiector, laptop

6. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	- Proiectarea și realizarea cadrului general specific de documentare, informare, cercetare teologică și artistică plastică: culegerea, prelucrarea și analiza datelor care se vor regăsi în aplicarea practică, proces al realizării operei de artă plastică eclesială și conservării - restaurării acesteia - Identificarea, analiza, explicarea, implementarea și reprezentarea iconografică a subiectelor teologice și a elementelor de limbaj plastic (grafic și cromatic) folosite în elaborarea artefactelor și a imaginii vizuale - Soluționarea problemelor de ambientare a spațiilor plastice (abordarea compozițională, identificarea modalității de redare a subiectelor picturale în spațiile eclesiale sau civile); identificarea, analiza și descrierea factorilor ce acționează în timp asupra stării de conservare a obiectelor de artă din patrimoniul eclesial - Propunerea și soluționarea tuturor problemelor tehnice și tehnologice de transpunere a subiectului teoretic în spațiu plastic (asimilarea tehnicilor artistice tradiționale) - Investigarea asistată de laboratoare specializate a stării de conservare și diagnoza problemelor ce conduc la degradarea obiectelor de artă; stabilirea unor tratamente adecvate, soluționarea tuturor problemelor tehnice, metodologice și tehnologice de conservare - restaurare (implementarea și asimilarea tehnicilor specifice) în vederea salvării, conservării și restaurării acestora - Consiliere profesională și de integrare socială
Competențe transversale	- Aplicarea adecvată a principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale definitorii pentru munca în sfera producerii operei de artă - Aplicarea eficientă a tehnicilor de relaționare în grup, asumarea rolurilor specifice în desfășurarea activităților artistice, în echipă - Identificarea și aplicarea eficientă a metodelor și tehnicilor adecvate de învățare continuă în domeniul artistic și al protejării patrimoniului, conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- Familiarizarea studenților cu noțiuni fundamentale de isagogie și hermeneutică biblică, în vederea abordării textului Noului Testament într-un mod sistematic și contextual. - Inițierea în studiul literaturii canonice nou-testamentare prin cunoașterea generală a structurii, genurilor literare și mesajului teologic specific cărților biblice. - Dezvoltarea capacității de înțelegere a importanței istorice, religioase și culturale a Noului Testament pentru misiunea pastorală și didactică în Biserică
---------------------------------------	---

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

7.2 Obiectivele specifice	- Cunoașterea unor aspecte ale lumii greco-romane și iudaice a sec. I d.H. indispensabile pentru înțelegerea Noului Testament -Explicarea diferențelor dintre textul critic și cel al manuscriselor și lectionariilor din faza stabilirii unui text critic și dobândirea abilității de identificare a acestor diferențe - Posibilitatea de interpretare a procesului evoluției canonului biblic pe baza mărturiilor patristice - Obținerea capacității de explicare și interpretare a rolului și poziției partidelor religioase din Israelul N.T., cu specială privire la impactul asupra vieții și activității Mântuitorului Hristos - Cunoștințe de bază (de isagogie și exegeză a cărților Noului Testament) - Capacitatea de analiză exegetică a textelor biblice - Înțelegerea aspectelor specifice ale abordării ortodoxe a textelor inspirate ale Noului Testament - Inițiere în Tradiția pre-evangelică – cunoaștere și interpretare - Explicarea problematicii isagogice: determinarea împrejurărilor apariției Epistolelor Pauline și sobornicești, precum și a cadrului cultural și religios al lumii destinatarilor acestora - Analiza mărturiilor patristice cu referire la geneza Epistolelor - Posibilitatea de interpretare a textului Epistolelor în cadrul tradiției cultice și misionare a Bisericii primare - Stabilirea reperelor eshatologiei pauline în raport cu cea a Evangheliilor pentru înțelegerea raportării primilor creștini la finalitatea vieții în Hristos - Inițiere în Tradiția post –paulină. Cunoaștere și interpretare - Familiarizarea cu indicațiile aparatului critic al Edițiilor critice ale Sf. Scripturi
----------------------------------	--

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Preliminarii: Istoricul Isagogiei biblice	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	
Disciplinele Studiului NT. Metode de cercetare	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	
Istoria formării Canonului Noului Testament. Evoluția acestuia în Biserica de Răsărit și Apus: Canonul NT la Părinții Apostolici. Canonul NT în sec. II – III	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	
Istoria formării Canonului Noului Testament. Evoluția acestuia Canonul NT.Definitivarea canonului	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	
Textul Noului Testament (probleme de critică textuală): Materialul de scris. Cauzele coruperii textului. Codici grecești ai Noului Testament.	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	
Textul Noului Testament: Ediții critice ale Noului Testament. Textul NT în Ediții românești	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	
Istoria epocii Noului Testament: Lumea greco-romană	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	
Istoria epocii Noului Testament: Iudaismul Epocii N.T.	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	
Istoria epocii Noului Testament: Principalele grupări religioase: Saducheii, Fariseii, Cărturarii. Sanhedrinul	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	
Istoria epocii Noului Testament: Diaspora iudaică și filosofia. Dinastia irodiană	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	
Evangheliile NT: „Genul Evanghelic” – Istorie și analiză critică. Tradiția evanghelică primară. Tipare ale tradiției evanghelice	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimate	

Evangelhia după Matei: Autorul, adresații, data și scopul scrierii. Schița planului doctrinar	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	
Evangelhia după Matei: Analiza cuprinsului – o perspectivă exegetică	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	
Evangelhia după Matei: Teologia Evangheliei după Matei	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	
Bibliografie		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Noțiuni generale de Ermineutică Biblică	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri	
Interpretare, interpret și calitățile interpretului	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri	
Noematica sau Teoria Sensurilor Sfintei Scripturi – generalități	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri	
Noematica – Felurile sensului literal impropriu, figurat sau tropic	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri	
Hermeneutica Ortodoxă, Trăsături generale	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri	
Metode de Exegeză Moderne	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri	
Izvoarele de cunoaștere ale limbajului biblic	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri	
Text și context	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri	
Euristica specială, dogmatică sau teologică	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri	
Analogia credinței, analogia biblică și antilogii biblice	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri	
Proforistica	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri	
Evangelhia după Matei: o perspectivă exegetică (1)	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri	
Evangelhia după Matei: o perspectivă exegetică (2)	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri	
Teme de Teologie în Evangelhia după Matei	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri	
Bibliografie:		
Introduceri, dicționare, ermeneutică BROWN, Raymond, An Introduction to the New Testament (The Anchor Bible), Doubleday, New York / London, 1997 BROWN, Raymond, FITZMEYER, Joseph A., MURPHY, Roland E, Introducere și Comentariu la Sfânta Sfânta Scriptură, Vol. I, Ed. Galaxia Gutenberg, Tg. Lăpuș, 2005 CARSON, D.A., MOO Douglas, Introducere în Noul Testament, Oradea, 2007 GUTHRIE, Donald, New Testament Theology, Inter-Varsity, Leicester, 1981 KÜMMEL, Werner Georg, Einleitung in das Neue Testament, Berlin, 1993 MARGUERAT, Daniel, Introduction au Nouveau Testament. Son histoire, son écriture, sa théologie, Labor et Fides, Genève, 2001 MIHOC, Vasile, MIHOC, Daniel, MIHOC, Ioan, Introducere în Studiul Noului Testament, Vol. I, Sibiu 2001 NIKOLAKOPOULOS, Konstantinos, Das Neue Testament in der Orthodoxen Kirche. Grundlegende Fragen einer Einführung in das Neue Testament, LIT Verlag, Berlin, 2011 SCHNELLE, Udo, Einleitung in das Neue Testament, ed. II, Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen, 2005 DESILVA, D.A., An Introduction to the New Testament, InterVarsity Press, Illinois USA, 2004 TOFANĂ, Stelian, Ioan MIHOC, Olimpiu-Nicolae BENEĂ, Studiul Noului Testament (vol. I). Introducere generală. Evangheliile după Matei și Marcu, Manual pentru Facultățile de Teologie Ortodoxă, Editura "Bazilica" a Patriarhiei Române București, 2022 * BRECK, John, Puterea Cuvântului în Biserica dreptmăritoare, EIBMBOR, București, 1999, BRECK, John, Sfânta Scriptură în Tradiția Bisericii, Patmos, Cluj-Napoca, 2003 COMAN, pr. prof. dr. Constantin, Biblia în Biserică. Studii de ermeneutică biblică și eseuri pe teme biblice, Ed. Bizantină, București 1997		

COMAN, pr. prof. dr. Constantin, Erminia Duhului. Texte fundamentale pentru o ermineutică biblică ortodoxă, Ed. Bizantină, București, 2002

COMAN, pr. prof. dr. Constantin, Bibliografia biblică ortodoxă românească din sec. al XX-lea, Ed. Bizantină, București, 2002 (format digital)

COMAN, pr. prof. dr. Constantin, „Ermineutica biblică ortodoxă”, în Ortodoxia LV (2004) 3-4, pp. 26-48

KITTEL, Gerhard, FRIEDRICH, Gerhard, The Theological Dictionary of the New Testament, Eerdmans, Grand Rapids, 1964

MIHOC, pr. prof. dr. Vasile, „Actualitatea exegezei biblice a Părinților Bisericii”, în Herausgegeben von James D. G. Dunn, Hans Klein, Ulrich Luz und Vasile Mihoc, Auslegung der Bibel (WUNT 130), Tübingen: Mohr Siebeck, 2000, pp. 3-28

MURG, Adrian, „The Patristic Dimension of the Eastern Orthodox Approach to the Bible”, în Teologia (Universitatea Aurel Vlaicu” Arad. Facultatea de Teologie Ortodoxă) XVI (2012) nr. 4, pp. 117-136

PREDA, Constantin, „Introducere în critica textuală a Noului Testament”, în Studii Teologice (2000), nr. 1-2, pp. 12-22

TODORAN, Pr. Conf. Dr. Simion, Exegeza Sfintei Scripturi la Sfinții Părinți, vol. I, Reîntregirea, Alba Iulia, 2000

TODORAN, Pr. Conf. Dr. Simion, Studii biblice neotestamentare, Reîntregirea, Alba Iulia, 2000

TOFANĂ, Pr. Prof. Univ. Dr. Stelian – coordonator –, Pr. Drd. Silviu Ioan NEGRUȚIU, Pr. Drd. Dan Eliodor MOLDOVAN, Pr. Drd. Florin CODREA, Asit. Univ. Drd. Mirela MĂȚĂOANU, Cercetarea noutestamentară românească – Ghid bibliographic, Alma Mater, Cluj-Napoca, 2004

Evanghelia după Matei

ORIGEN, PG 13; IOAN HRISOSTOM, PG 57-58; TEODOR DE MOPSUESTIA, PG 66,705-715; CHIRIL AL ALEXANDRIEI, PG 72,365-474; TEOFILACT AL BULGARIEI, PG 123,144-488; EUTIMIE ZIGABENUL, PG 129,112-766

FERICITUL IERONIM, „Comentar la Evanghelia după Matei”, traducere de NEAGA, Pr. prof. dr. Nicolae, în A.B. I (1990), nr. 11-12, pp. 48-56; în A.B. II (1991), nr. 1-3, pp. 49-54; în A.B. III (1992), nr. 10-12, pp. 99-111; în A.B. IV (1993), nr. 4-6, pp. 77-82; nr. 7-9, pp. 97-104; nr. 10-12, pp. 85-94; în A.B. V (1994), nr. 1-3, pp. 106-112; nr. 10-12, pp. 117-122; și în A.B. VI (1995), nr. 1-3, pp. 83-88.

Sfântul IOAN GURĂ DE AUR, Omilii la Matei, Editura I.B.M. al B.O.R., București, 1994

Sfântul TEOFILACT Arhiepiscopul Bulgariei, Tâlcuirea Sfintei Evanghelii de la Matei, Editura Σοφία, București, 2002

*

ALLISON Jr., D.C., Matthew (ICC), 3 vol., T&T Clark, London / New York, 1988/1998

BĂLAJ, Sergiu-Vasile, Tradiție și teologie în relatarea „Nașterii Mântuitorului” potrivit Evangheliei după Matei (1,18-2,23), Mega, Cluj-Napoca, 2014

FRANCE, R.T., Matthew (NICNT), Eerdmans, Grand Rapids, 2007

GHEORGHIU, Vasile, Sfânta Evanghelie după Matei cu comentariu, Cernăuți, 1925

HAGNER, Donald, Matthew 1-13 (WBC 33A) / 14-28 (WBC 33A), Word, Dallas, 1993 / 1995

LUZ, Ulrich, Das Evangelium nach Matthäus (Mt 1-7) (EKK I/1) / (Mt 8-17) (EKK I/2) / (Mt 18-28) (EKK I/3), Benziger/Neukirchener, 1989/1990/1997.

LUZ, Ulrich, Predica de pe Munte (Matei 5-7), Renașterea, Cluj-Napoca, 2011

NOLLAND, John, The Gospel of Matthew (NIGTC), Eerdmans, Grand Rapids, 2005

SCHNACKENBURG, Rudolf, Matthäusevangelium (1,1-16,20) (1/1) / (16,21-28,20) (1/2), Echter Würzburg, 1985/1987

TOFANĂ, Stelian, Introducere în studiul Noului Testament, Evangheliile după Matei și Marcu, Documentul „Quelle”, Volumul II, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002

*

BĂNESCU, preot dr. Marcu, „Funcția metaforei în Predica de pe Munte (I)”, în M.B. XXXIV (1984), nr. 11-12, pp. 679-691; (II), în M.B. XXXV (1985), nr. 1-2, pp. 15-23.

MIHOC, pr. prof. dr. Vasile, „Aspecte ale spiritualității comunității mateene în lumina textelor și a trăsăturilor specifice primei Evanghelii”, în R.T. VI [78] (1996), nr. 3-4, p. 322

PIETREANU, mgrd. V., „Mesianitatea Mântuitorului în Evanghelia după Matei”, în S.T. IX (1957), nr. 1-2, pp. 104-124.

TILEA, pr. dr. Gheorghe, „Predica de pe Munte (probleme morale)”, în G.B. XIX (1960), nr. 5-6, pp. 429-446.

TOFANĂ, pr. Stelian, „Problema datării și compunerii Evangheliei după Matei, între tradiție și critica modernă”, în Anuarul Facultății de Teologie Ortodoxă 1998-2000, vol. 5, Cluj-Napoca, 2000, pp. 35-41.

TOFANĂ, pr. Stelian, „S-a îndoit Ioan Botezătorul de mesianitatea lui Iisus? Repere exegetice”, în Studia Theologia Orthodoxa Universitatis (2001) nr. 1-2, pp. 86-91.

VERZAN, preot prof. Sabin, „Predica de pe munte, izvor de învățături pentru viața creștină”, în G.B. XVII (1958), nr. 1-2, pp. 78-97.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul disciplinei este conceput pentru a asigura o pregătire fundamentală riguroasă și coerentă a studenților în domeniul studiilor biblice și al educației religioase. Noțiunile introductive din studiul Noului Testament contribuie direct la formarea competențelor profesionale și didactice necesare învățământului teologic preuniversitar și universitar. Disciplina răspunde astfel nevoilor comunității academice și cerințelor sistemului educațional, pregătind viitori specialiști în Teologie Artă Sacră pentru misiunea pe care o vor avea în societate.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Claritatea exprimării și coerența logică - Cunoașterea noțiunilor fundamentale ale disciplinei - Capacitatea de a explica elementele introductive	Evaluare scrisă - posibile întrebări suplimentare ale profesorului pentru edificarea asupra notei finale	70%
10.5 Seminar/laborator	- Participare activă și implicare constantă la activitățile seminariale - Capacitatea de analiză și înțelegere a textelor discutate - Realizarea sarcinilor aplicative (prezentări orale, fișe de lectură, eseuri scurte)	Elaborarea unei lucrări caracteristice cercetării și redactării științifice	30%
10.6 Standard minim de performanță			
• Tratarea cel puțin a unui subiect de examen, indicarea unei minime bibliografii și răspunsul corect la o întrebare suplimentară			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică

Data completării:

02.04.2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament:

17.04.2025

Semnătura directorului de departament

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".

